

RESULTATEN VAN INVENTARISATIE

Gunstige stootvogelstand in Z.W.-Drenthe

Door A. J. van Dijk, H. D. Heinemeyer en A. C. J. Dijkstra

In verband met het samenstellen van een avifauna van Zuidwest-Drenthe — die thans in vergevorderde staat van voltooiing is — zijn in dit deel van Drenthe intensieve inventarisaties uitgevoerd. Het resultaat was voor wat betreft de stootvogels opvallend gunstig.

Sinds 1968 worden in Z.W. Drenthe — het gebied grofweg liggend tussen Steenwijk, Meppel en Dwingeloo en de gemeenten Vledder, nagenoeg geheel Havelte en grotendeels Diever

omvattend — waarnemingen verricht, die alle door de NJN afd. Frederiksoord werden gecoördineerd. Reeds vanaf het begin is een speciaal aksent gelegd op de stootvogels. In 1968 en 1969 zijn partiële inventarisaties en tellingen verricht waarmee een redelijk inzicht in de vogelwereld was verkregen. In 1970 is het gehele gebied concencieus geïnventariseerd, evenzo in 1971, zodat thans op verantwoorde wijze vergelijkingen mogelijk zijn. Zo werd vastgesteld dat de stand in 1970 opmerkelijk gunstiger was dan die geconstateerd was in '68 en '69. Ook in 1971 waren de aantallen broedgevallen hoger dan in '68 en '69. Vrij snel kwam vast te staan, dat de grote kwantiteit van stootvogels in 1970 toe te schrijven was aan een veldmuizenplaag; het bleek een veldmuizenjaar te zijn. Vooral de stootvogels, die als predatoren muizen nodig hebben voor hun voedsel, bleken sterk in aantal te zijn toegenomen. Ransuil en torenvalk scoorden zeer hoge aantallen; buizerd en boomvalk gingen vooruit en de sperwer werd voor het eerst (sinds 1967) vastgesteld.

Doortrekker en of wintergast zijn: blauwe- en bruine kiekendief, wespendif, De volgende resultaten werden geboekt:

Buizerd: 1968 2; 1969 3; 1970 5 en 1971 4 broedgevallen.

Sperwer: 1968 en 1969 totaal geen broedgevallen, zelfs geen zomerwaarnemingen. 1970 daarentegen 4; 1971 3 broedgevallen.

Bruine kiekendief: 1968 en 1970 1 te Havelte; 1969 verscheidene zomerwaarnemingen te Havelte en Vledder, doch geen broedgeval(len); 1971 geen, alleen meiwaarnemingen.

Boomvalk: 1968 3 à 4 (gedeeltelijk geteld); 1969 4 à 5 (dito); 1970 9; 1971 8 broed-

De buizerd komt ook in de winter in Z.W. Drenthe

Foto: Will H. van Schieveen

gevallen.

Torenvalk: 1968 8 (gedeeltelijk geteld); 1969 9 (dito); 1970 20 en 1971 14 broed-gevallen.

Kerkuil: 1970 broedgeval in Diever, en mogelijk in Wapserveen. In 1971 geen. Zeer sterk achteruitgegaan. Over deze uil is weinig bekend.

Steenuil: 1968 en 1969 1 te Havelte; 1970 3 en 1971 2, waarvan er een werd verstoord.

Ransuil: 1968 9 (gedeeltelijk geteld). 1969 9 (gedeeltelijk geteld); 1970 79 en 1971 44 broedgevallen. Willen we enige vergelijking mogelijk maken, dan kan dit door de partiële tellingen naast elkaar te leggen. Het gaat hier om een gedeelte van gem. Vledder t.w. Frederiksoord e.o. waar in 1968 7; 1969 6; 1970 14 en 1971 6 broed-gevallen vastgesteld werden. Na omrekening en vergelijking blijkt de ransuil-populatie in Z.W.-Drenthe zich om en nabij de 40 à 50 paar te handhaven. Afgezien van de enorme score in 1970 een zeer goede stand.

Deze stootvogelstand, met name die in 1970 vastgesteld en de aantallen spreken voor zichzelf. Een speciaal gegeven is nog van belang, nl dat al deze vogels broedden in een gebied met een oppervlakte van 16.540 ha. Begrijpelijk dan ook, dat de berekende dichtheden er niet om liegen.

	1970	1971
Buizerd	0,030 p/100 ha	0,024 p/100 ha
Sperwer	0,024 p/100 ha	0,012 p/100 ha
Boomvalk	0,054 p/100 ha	0,048 p/100 ha
Torenvalk	0,121 p/100 ha	0,085 p/100 ha
Steenuil	0,018 p/100 ha	0,012 p/100 ha
Ransuil	0,477 p/100 ha	0,265 p/100 ha

Totaal broedden er in 1970 122 paar stootvogels; 39 paar dagstootvogels en 83 paar uilen. In 1971 totaal 74 paar; 28 paar dagstootvogels en 46 paar uilen. Deze beide jaartotalen leverden een dichtheid op van 0,738 p/100 ha in 1970 en 0,447 p/100 ha in 1971. Behalve bovennoemde broedvogels worden ook andere stootvogels waargenomen alleen tijdens trek en of als winter- of zomergast. De buizerd, sperwer en torenvalk zijn in het winterhalfjaar vertegenwoordigd met resp. ca 25, 15 en 20 ex. Doortrekker en of wintergast zijn: blauwe en bruine kiekendief, wespndief, smelleken en boomvalk. De ruigpootbuizerd is onregelmatige gast. Dwaalgasten zijn de havik (tot 1955 of 1958/59 broedvogel), grauwe kiekendief (in 1942 nog broedend te Diever) visarend, rode wouw en de velduil.

Hiermee is aangetoond dat dit een zeer belangrijk gebied voor stootvogels is.

Stellig staat dit niet los van het landschappelijke gegeven. Veel bossen, houtwallen, heidevelden en cultuurlanden die tezamen een coulisse-achtig parklandschap vormen.

Ook denken we aan de rust die hier nog zeker in de winter doch ook hoewel relatief minder in het broedseizoen, te vinden is. Z.W. Drenthe draagt

Buizerd, nog broedvogel in Z.W. Drenthe

Foto: Will H. van Schieveen

(het is nog geen droeg) de naam van „rustgebied”; dit rustgebied is in grote mate bepaald door het consolideren van bos- en heideterreinen en daarnaast door de nog betrekkelijk weinig voorkomende, lawaaierige, massa-recreatie. In hoeverre de recente stootvogelsterfte in Drenthe en algemener de gehele, complexe, milieuverontreiniging hun stempel hebben gedrukt op de stand is zeer moeilijk vast te stellen. Opvallend is wel dat de slechtvalk nooit gezien werd en dat nogal eens een dode stootvogel gevonden wordt. Ook afschot is niet uitgesloten (omwille van het behoud van de fazant) doch helaas zeer moeilijk te bewijzen. Al met al toch een resultaat — zeker niet op de laatste plaats door de intensiteit van het onderzoek — met een positieve boventoon.

- *A. J. van Dijk, Zandvoortselaan 190, Heemstede & H. D. Heinemeyer en A. C. J. Dijkstra*